

Серков О.Є., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Рівненський інститут Київського університету права
Національної Академії Наук України, м. Рівне, Україна
Коцан Б.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н., доцент

ЗМІНИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В АГРАРНІЙ СФЕРІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Джерелами аграрного права визначаються нормативно-правові акти органів державної влади, органів місцевого самоврядування, акти сільськогосподарських підприємств, які містять норми регулювання аграрних відносин. Безумовно, основні засади, які визначають загальні повноваження всіх виробничо-господарських формувань, в тому числі і с/г підприємств сформульовані в Конституції України [1]. Керуючись ст. 2 Земельного кодексу України, земельні відносини - це суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження землею. Важливо виокремити, що однією з особливостей джерел аграрного права є відсутність єдиного нормативного акту; значимість локальних актів сільського господарства підприємств [2].

Указом Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 року на території України був введений воєнний стан у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації. Факт нападу на територію нашої держави вплинув не лише на правову сферу життя, але і на аграрну сферу в цілому. Збройна агресія спричинила реальну загрозу продовольчій безпеці всього світу [3].

В умовах війни виникають дещо інші тенденції публічного управління аграрним сектором в Україні. Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» від 24.03.2022 № 2145-ІХ були внесені зміни до Земельного кодексу України, зокрема чітко врегульовані земельні відносини під час дії воєнного стану. Із-поміж значної кількості положень, можна наступні: забороняється передача земель державної, комунальної власності у приватну власність, надання дозволів на розроблення документації із землеустрою, так само розроблення такої документації; запроваджено спрощену процедуру оренди земельних ділянок с/г призначення державної та комунальної власності строком до одного року тощо [4].

Наступним нормативно-правовим актом, що суттєво вплинув на сферу

аграрного права є Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану» від 12 травня 2022 р. № 2247-ІХ. Даний закон цілком регулює питання переміщення аграрних підприємств із зони бойових дій для подальшого належного функціонування. Тобто основною метою закону є забезпечення оперативного розміщення виробничих потужностей підприємств, які були переміщені з зони ведення бойових дій. Порядок визначення підприємств, виробничі потужності яких підлягають переміщенню (евакуації) із зони бойових дій, та осіб, яким надається право на одержання в оренду без проведення земельних торгів земельної ділянки державної, комунальної власності для розміщення виробничих потужностей підприємств, переміщених (евакуйованих) із зони бойових дій, затверджується Кабінетом Міністрів України [5].

Ще одним важливим питанням, яке виникло під час воєнного стану - правила оподаткування для юридичних осіб у сфері аграрного бізнесу. У березні 2022 року був прийнятий закон, яким були внесені зміни до Податкового кодексу України, і доповнено його новими положеннями. Відповідно до оновлених норм було встановлено, що плата за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) не нараховується та не сплачується.

Така податкова пільга почала діяти з 1 березня 2022 року по 31 грудня року, наступного за роком, у якому припинено або скасовано воєнний, надзвичайний стан. Крім того, за земельні ділянки, зазначені вище, не нараховується та не сплачується загальне мінімальне податкове зобов'язання за 2022 та 2023 податкові (звітні) роки.

Стара редакція закону забороняла починати проведення податкових перевірок та вимагала зупиняти вже розпочаті перевірки в період дії воєнного стану на території України. Отже, отримання бюджетного відшкодування під час воєнного стану можливе. Варто зазначити, що система відшкодування була зупинена на чотири місяці з моменту введення воєнного стану, однак сьогодні цей процес вже відновлено, тому держава почала повертати борги експортерам [6, с. 98].

Таким чином, сфера аграрії України не залишилася осторонь законодавчих змін під час воєнного стану. Питання зміни державного регулювання в аграрному секторі в Україні має вирішальне значення не лише для нашої країни, а й для багатьох інших країн, які споживають українську сільськогосподарську продукцію. Важливими актами регулювання внесено зміни до належного функціонування агробізнесу на території України, задля прогресування та належної підтримки економіки країни.

Література

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text> (дата звернення: 23.04.2024).
2. Земельний кодекс України: Кодекс, Закон від 25.10.2001 № 2768-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст. 27. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 23.04.2024).
3. Про введення воєнного стану: Указ Президента України № 64/2022. *Офіційний веб-сайт Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення: 23.04.2024).
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану: Закон України від 24.03.2022 № 2145-IX. *Офіційний веб-сайт Президента України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text> (дата звернення: 23.04.2024).
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 12.05.2022 р. № 2247-IX. *Офіційний веб-сайт Президента України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20#Text> (дата звернення: 23.04.2024).
6. Качина Д. Механізми державної підтримки аграрного сектору в умовах воєнного стану. Розвиток форм і методів сучасного менеджменту в умовах глобалізації: Матеріали 11-ї Всеукраїнської наук.-практ. конф. Дніпро, 8-9.11.2023: тези доповідей. Дніпро: Поліграфічний відділ ДДАЕУ, 2023. С. 96-99.

УДК 346 (043.2)

Сіренко С.А., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н., доцент

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО УКРАЇНИ ТА ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Враховуючи рух України до євроінтеграції, необхідність гармонізації українського законодавства з європейським є очевидною. Крім того, важливо враховувати, що частина європейського законодавства вже вважається джерелом права України на основі міжнародних угод і правил. Сьогодні перед українським суспільством стоїть серйозний виклик – імплементація економічного законодавства, що відповідає європейським стандартам і зокрема Угоді про асоціацію між Україною та Європейським